

Tekst: Vivian Siebering

De voorbeelden bij dit artikel
komen uit de Groene Kaart van
Veenendaal.
FOTO'S: KARS VELING

Veenendaal heeft iets met vlinders. In de vorige 'Vlinders' kwam de vlinderrotonde aan bod, dit keer wordt een ander (toekomstig) fenomeen uit Veenendaal toegelicht: de Groene Kaart. Deze kaart is het resultaat van een werkgroep waarin wordt samengewerkt door de Gemeente Veenendaal, IVN, De Vlinderstichting, Groei en Bloei, Van Ginkel BV en Universiteit Wageningen. Deze kaart moet de Veenendalers bewust maken van de natuur dichtbij huis en hen aanzetten tot natuurvriendelijk tuinieren. In maart 2000 wordt de Groene Kaart van Veenendaal uitgebracht.



Ook een balkon biedt mogelijkheden voor planten en dieren: zet eens een plant met veel nectar als buddleja op uw balkon en u zult versteld staan van de vlinders en bijen die er op af komen.

Een Groene Kaart voor Veenendaal



Oude begraafplaats. De eik, beuk, es, hult en coniferen die op deze rustplaats staan, bieden aan vele vogels een plek om te nestelen, voedsel te zoeken en zich te kunnen verbergen. Vooral 's ochtends zal op deze plek een waar vogelconcert worden verzorgd door zanglijster, merel, roodborst en grote lijster.

Bewust maken De Groene Kaart is een manier om inwoners van Veenendaal bewust te maken van de natuur dichtbij huis: in de tuin en in het openbaar groen. Door deze kaart elk jaar opnieuw uit te brengen, met elke keer een ander thema, moet doel worden bereikt.

Hoe ziet die Groene Kaart er nu eigenlijk uit? De basis van

de kaart bestaat uit een plattegrond van Veenendaal, waarop het groen is ingetekend. Een aantal van deze plekken is geïllustreerd door middel van een foto met een korte toelichting. Daar staat wat er bijzonder aan de plek is en welke waarde deze heeft voor de natuur. Er is een (fiets)route beschreven langs de mooiste groene plekken, er worden

leuke weetjes over de natuur in Veenendaal vermeld en aan de hand van een aantal concrete tips kan iedereen zijn tuin heel gemakkelijk een beetje natuurvriendelijker maken. Via de zoekkaart op de achterzijde van de kaart, is het mogelijk om de dieren in de eigen tuin te leren herkennen. Waarnemingen kunnen doorgegeven worden aan het IVN in Veenendaal, zodat er een beter beeld kan worden gevormd van de Veenendaalse verscheidenheid aan soorten.

Kortom: een kaart vol informatie die op verschillende manieren probeert om de inwoners van Veenendaal bewust te maken van natuur in de stad en wat zij zelf kunnen doen in hun eigen tuin. Want natuurvriendelijk tuinieren is belangrijker dan de meeste mensen beseffen.

Waarom natuurvriendelijk tuinieren? Nederland is erg versnipperd, stukjes natuur liggen vaak ver uit elkaar. Hierdoor kunnen veel dieren maar moeilijk andere plekken bereiken. Het gebeurt tegenwoordig nogal eens dat de omstandigheden in een gebied door menselijk ingrijpen plotseling zo veranderen dat essentiële plantensoorten van bepaalde vlinders verdwijnen. Deze moeten dan op zoek

stimulans voor natuurvriendelijk tuinieren

naar nieuwe plekken, die door de versnippering erg moeilijk te vinden zijn.

Er zijn wel degelijk mogelijkheden om dieren daarbij te helpen, bijvoorbeeld via een natuurvriendelijke inrichting en beheer van openbaar groen, zodat er verbindingsbanen ontstaan tussen natuurgebieden. Maar ook tuinen kunnen een

Tuiniert u al natuurvriendelijk? Hier volgen enkele tips:

1. Een eerste stap om een beetje natuur in de tuin te halen, is bijvoorbeeld het planten van een vlinderstruik of andere nectarplanten. Er blijft genoeg plaats over voor een gazon waar de kinderen kunnen spelen.
2. Het leggen van tegels is niet de enige manier om onkruid te beperken. Planten die de bodem bedekken, houden ook veel onkruid tegen.
3. De natuurvriendelijkste manier om privacy te creëren, is een haag. Maar die groeit langzaam en neemt vrij veel ruimte in. In een natuurvriendelijke tuin mag best een houten schutting staan. Kies dan niet voor tropisch hardhout, maar voor houtsoorten als Robinia of hout met een keurmerk. Er bestaat tegenwoordig een keurmerk, dat aangeeft welke houtsoorten minder belastend zijn voor het milieu.
4. In een kleine tuin is nauwelijks plaats voor rommelhoekjes, maar een bijenblok op een zonnige plek aan de muur staat heel verzorgd en geeft toch nestgelegenheid aan een aantal soorten wilde bijen.

bijdrage leveren. In totaal beslaan de tuinen in ons land een heel groot oppervlak. Deze kunnen door dieren als vlinders prima gebruikt worden als 'stapsteentjes' om naar andere plekken te komen. Dat betekent wel dat tuinen wat te bieden moeten hebben: dieren moeten er bijvoorbeeld voedsel kunnen vinden, nestgelegenheid en beschutting. Bovendien: een natuurvriendelijke tuin is niet alleen leuk voor dieren, ook voor ons is er altijd wat te beleven. Op de bloemen zitten vlinders, bijen en zweefvliegen, boven de vijver vliegen libellen, onder een stuk hout of een steen zitten duizendpoten, pissebedden en prachtige slakjes en misschien is er zelfs een egel te vinden in de tuin.

Een natuurvriendelijke tuin voor iedereen

Tuinen kunnen dus een bijdrage leveren aan natuurbehoud. Bovendien zijn natuurvriendelijke tuinen leuk. De vraag rijst: waarom maakt eigenlijk niet iedereen zijn tuin natuurvriendelijk? Veel mensen staan er niet bij stil dat hun tuin behalve voor henzelf een belangrijke leefomgeving voor dieren kan zijn. Er zijn andere factoren die van groter belang zijn bij het inrichten van een tuin dan de natuur, zoals bleek uit gesprekken met nieuwbouwwijkbewoners uit Veenendaal. Speelruimte en veiligheid voor de kinderen (dus: een gazon en beslist geen vijver), privacy (dus: gauw een houten schutting neerzetten, bomen of stuiken groeien zo langzaam), beschikbare tijd (dus: met tegels hoeft je geen onkruid te wieden) zijn bijvoorbeeld erg belangrijk. Mensen reageren vaak heel positief op het onderwerp natuurvriendelijk tuinieren. Ze zien het echter niet zitten in hun eigen tuin omdat deze daar veel te klein voor zou zijn. Ook wordt natuur in de tuin nog steeds vaak geassocieerd met een rommeltje.

Voor zover we weten, bestaan er nog geen Groene Kaarten in andere steden. Mocht u voorbeelden kennen, dan horen

wij dat graag. Wanneer deze kaart in Veenendaal een succes blijkt te zijn, is het wellicht mogelijk ook in andere steden een Groene Kaart te ontwikkelen!



Boven: Doordat tuinen vaak té netjes zijn opgeruimd, hebben veel (solitaire) bijen moeite een nestplaats te vinden. U kunt ze helpen door in april een blok hout met daarin gaatjes van verschillende grootte (tussen de 3 en 8 mm) op te hangen. Een zonnige plaats uit de wind tegen de muur werkt het beste.

Onder: Een kleine vijver in uw tuin biedt leefruimte aan een heleboel waterdieren: veel insecten leven als larve in het water. Niet alleen muggen, maar bijvoorbeeld ook waterjuffers en libellen. De volwassen insecten komen terug bij het water om hun eitjes te leggen. Daarnaast zullen waterkevers, kikkers, padden en salamanders graag gebruik maken van de vijver!

